УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

НОВИНИ З АКАДЕМІЇ

The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc.

206 West 100th Street
New York, N.Y. 10025

Ч. 15 ЗИМА 1990

З ПРОМОВИ ЮРІЯ ШЕВЕЛЬОВА НА УРОЧИСТИХ ЗБОРАХ З НАГОДИ ВІДКРИТТЯ НОВОГО БУДИНКУ УВАН У США 1962 р.

Отже ми маємо будинок — будинок з колонами. До всіх наших відповідальностей додалась ще одна.

Можна було б говорити про осяги Академії. Можна було б і більше ніж про інше, і треба було б, говорити про той людський актив, який скупчився навколо Академії. Але я хотів сьогодні сказати не про це, а про ту відповідальність, чи ті відповідальності, які Академія несе і виконати які є її головним обов'язком. Сьогоднішня зустріч це не тільки і не стільки підсумки минулого, скільки погляд у майбутнє.

Наша перша відповідальність перед нашою старою батьківщиною — Україною. Наш обов'язок — говорити тут те, чого там сказати не можна; спростовувати неправду, яка часом шириться звідти; не давати, в міру наших сил, згаснути тому вогневі, який там так запопадливо згашують; створити доробок, який перейде в майбутнє і який і сьогодні відограватиме свою ролю там.

На Україні, в українській науці є люди, є енерґія, є запал, є ініціятива. Але бракує досвіду, бракує знання. Тут власне наше нове завдання: тактовно, суворо, але і дружньо виправляти те, що там робиться; допомагати — поскільки те, що там робиться є українська наука; показувати нові методи, яких ми навчилися на Заході; ознайомлювати з тими речами, які там невідомі або забуті; договорювати недоговорене; підказувати незнайоме. Це дуже складна праця.

І тут наша друга відповідальність, відповідальність перед нашою новою батьківщиною. Ми є американці і ми є Захід. Наша нова батьківщина хоче, щоб ми збагатили її знанням про Україну і Схід Европи, не тільки про вчорашню Україну, але й сьогоднішню, не конче таку, як нам хотілося б, а таку, яка вона є. Від нас вимагається безумовна і безоглядна чесність і безжальна тверезість. Колись Ніцше писав: "Бережіться учених: у них холодні, засушені очі, перед ними кожний птах лежить обскубаний". Я хотів би висловитися за холодні очі і обскубаного птаха. Якщо учені не обскубають птаха, то не знатимуть, як він літає.

Гаряче серце і палкий патріотизм дуже добрі речі, але коли ми починаємо наукові дослідження, ми повинні відкласти їх в сторону і дивитися правді в очі. Академія свій патріотизм український доводить правдою і чесністю, а не модними у нас перегонами патріотизму.

Наша третя відповідальність є відповідальність перед українською еміґрацією. Всяка еміґрація схильна жити в світі ілюзій і поза часом. Наслідком цього буває відрив від батьківщини не тільки в просторі, а і в дусі, і в той же час брак зв'язків з новим світом, а в наслідок цього втрата молодого покоління і духове вмирання еміґрації. Мало приємний обов'язок — будити еміґрацію з цього зціпеніння, силоміць відкривати і змушувати бачити правду, але це є обов'язком.

Академія написала на своєму прапорі: не боятися, коли треба плисти проти хвиль: проти хвиль інерції думки вчорашнього дня і проти хвиль думности у своїх, проти байдужости або й ворожости у чужих, проти терору й гніту можновладців у Києві і Москві.

Протягом своєї понад-десятилітньої праці Академія показала, що вона здатна ствердити засади об'єктивної української науки, не зважаючи на всі перешкоди.

Ю.Ш.

МАЙБУТНЄ, ЯКЕ СТАЛО МИНУЛИМ 1990 р.

Відкриття власного будинку Академії в 1962 р. припало на 17 роковини створення УВАН в Німеччині та 12 роковини перебування на американській землі. Тоді в своїй урочистій промові Юрій Шевельов накреслив перспективи основних трьох відповідальностей, які УВАН має нести в майбутньому. Але сьогодні, коли минуло з того урочистого дня більше як чверть століття, а саме — 28 років, погляньмо в те майбутнє, яке тепер стало минулим.

Про першу відповідальність перед Україною, перед поколінням, яке в спадщину дістало окрадене минуле, ми можемо сказати, що зроблене за ці роки Академією знайшло собі належну оцінку в Україні. Гості з України, які відвідують УВАН, з подивом переглядають видання і радо дістають їх в дарунок. Крім того приходять листи з різних частин України та навіть з Далекого Сходу з проханням надіслати ту чи іншу книжку з академічних видань, які вже стали відомими там. Накопичений тут матеріял — архівний, книжковий, в силу змін в Україні є для земляків наших —науковців — доступний та необхідний для заповнення фактичних, історичних прогалин. В своїй ще не друкованій статті про Архів УВАН Сергій Білокінь, науковець з Києва, оцінив працю Академії словами:

"Діяльність Української Вільної Академії Наук у США має для нас не тільки джерельне, але і принципове значення".

Відповідальність друга — перед новою батьківщиною, перед західним світом для нас складніша ніж перша, хоч і не менш важлива для усвідомлення чужинців про нашу батьківщину. Академія була свідома цієї важливости і з першого року перебування на амерканській землі, незважаючи на різні труднощі, почала видавати в англійській мові *Аннали.* Не вдалося в силу обставин здійснювати задум реґулярно, щорічно. За 40 років вийшло 16 томів з різною українською тематикою. Американські, канадські та европейські університети є сталими передплатниками *Анналів,* ними користаються професори та студенти для наукові праці.

Третя відповідальність — перед самими собою та перед еміґрацією — природньо входила в curriculum vitae Академії, а саме — збереження рідної мови, літератури та науки, особливо історії, яка зазнала найбільше фальшувань в Україні. До виконання цього завдання Академія ставилася дуже поважно, розуміючи важливість збереження в еміґраційних колах культурної спадщини та потребу не дати цілковито асимілюватися молоді, яка здебільшого пішла в науковий американський світ. Академія влаштовувала доповіді переважно українською мовою. Такою, наприклад, була наукова конференція "Людина і планета на порозі третього тисячоліття", на якій молоді науковці запроваджували українську технічну термінологію.

Видання Академії в українській мові — монографії історичні, мистецькі, красне письменство — це засіб виконання третьої відповідальности. Ось наш звіт сьогодні українській громаді, яка своєю постійною підтримкою була співучасницею виконання завдань Академії, зформульованих Юрієм Шевельовим, тодішнім її президентом.

В. О.

diasporiana.org.ua

ПОДВІЙНИЙ ЮВІЛЕЙ АКАДЕМІЇ

У квітні цього року УВАН урочисто відзначила свій 45-літній ювілей заснування в Німеччині (Авґсбурґ) та 40-літню дату перебування на американській землі. На часть цього свята відбулася цілоденна наукова конференція, на якій виступали з доповідями професори з Канади та Америки. Ввечері під час бенкету з промовою "Україна та діяспора" виступив президент УВАН проф. Ярослав Білінський.

Ювілей вшанував своєю присутністю Високопреосвященніший Владика Мстислав, Митрополит Української Автокефальної Православної Церкви в екзилі, а нині Патріярх УАПЦ, який у своєму привітальному слові відзначив заслуги УВАН у розвитку української науки. Також були прочитані інші привіти та вручені почесні грамоти членам-основоположникам УВАН.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В зв'язку з хворобою дружини і через переобтяження працею в університеті, проф. Ярослав Білінський з днем 1 жовтня 1990 р. просив Управу УВАН звільнити його від обов'язків президента.

Засідання Управи та Конференція дійсних членів, що відбулися 18 листопада 1990 р., задовольнили це прохання. Обов'язки президента до кінця каденції буде виконувати д-р. Михайло Борецький, економіст, професор Католицького університету у Вашінґтоні.

СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД

На початку 1989 року при Українській Вільній Академії Наук у США (м. Нью-Йорк) було засновано стипендійний Фонд ім. професора д-ра Антона Степановича Синявського, історика, економіста, географа та громадського діяча, фінансований його родиною.

З дев'яти аплікантів було до конкурсу 1990-91 року вибрано двох, які найбільше відповідали вимогам конкурсу щодо вибору їх тем та академічного рівня. Стипендіятами цього другого потоку було вибрано Маріуса Цибульського та Андрія Кравчука (перший потік стипендіятів мав місце в 1989-90 рр. і тоді було обрано двох осіб: Б. Кліда та В. Остапчука). М. Цибульського рекомендували професори Гарвардського університету І. Шевченко та Я. Ісаєвич, а також Владика Деметріос Тракателліс з Гелленської Колеґії та Гарвардської Богословської школи. Тема його дисертації: "Митрополит Петро Могила".

А. Кравчука рекомендували професори О. Пріцак та Ю. Гаєцький з Гарвардського університету. Тема його роботи: "Церковно-державні відносини на українських землях Росії та Австрії напередодні Першої світової війни".

АКАДЕМІЯ НА ПЛЯНІ МІСТА НЬЮ ЙОРК

Звертаємо увагу на вересневе число 1990 р. журнала "National Geographical Magazine", яке має вкладений плян (30 інчів довжини) острову Manhattan — частини метрополітального міста Нью Йорк.

На пляні густо дрібним шрифтом або нумерами позначені будівлі культурного, історичного та архітектурного значення або інтересу.

Розглядаючи плян, Ви знайдете в західній частині міста на сотій вулиці квадратик розміром 1 кв. міліметр і поруч напис: Ukrainian Academy of Arts and Sciences.

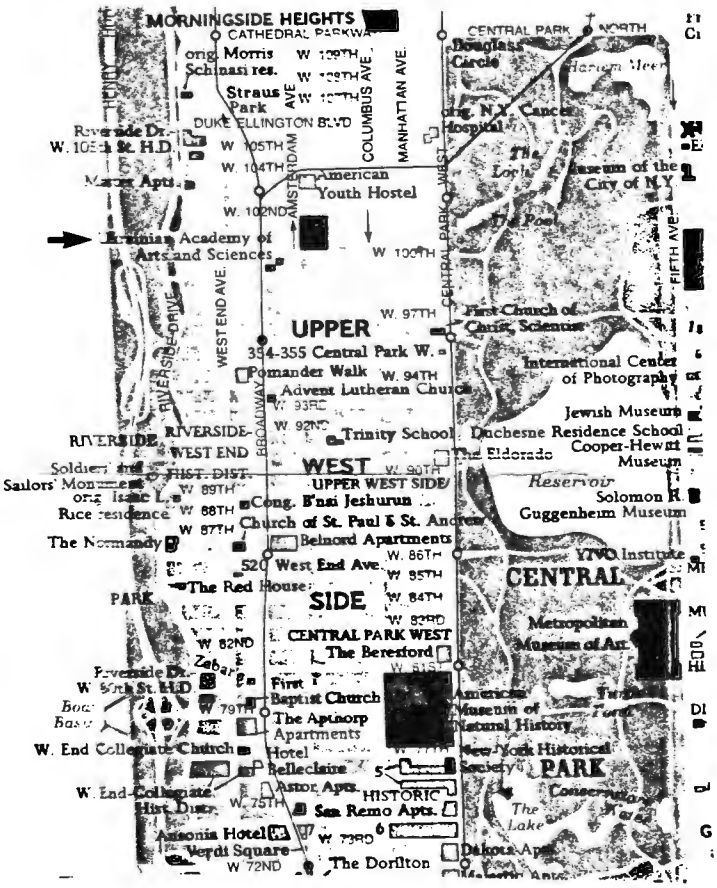

АКАДЕМІЯ ТА ЇЇ ЧЛЕНИ В ГРОМАДСЬКОМУ ТА НАУКОВОМУ ЖИТТІ

НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ЧЛЕНІВ УВАН В 1990 Р.

Лариса Біланюк

Публікації в 1990 р.

• Vogl T, Dressel S, Bilaniuk LT, et al.: "Tumors of the Nasopharynx and Adjacent Areas: MR Imaging with Gd-DTPA", *American Journal of Neuroradiology* 11:187-194, 1990.

• Bilaniuk LT: "Adult Infratentorial Tumors", *Seminars in Roentgenology* 25/2:155-173, 1990.

• Newton TH and Bilaniuk LT (editors): *Radiology of the Eye and Orbit,* Raven Press, New York, 1990.

• Zimmerman RA and Bilaniuk LT (guest editors): *MRI of Brain Tumors,* Saunders, Philadelphia, 1990.

Замовлені лекції в 1990 р.

• Bilaniuk LT: "MRI in Cerebrovascular Disease", Dipartimento di Scienze Neurologiche, Universita Studi Roma "La Sapienza", Rome, Italy, March 8, 1990.

• Біланюк Лариса: "Магнітний резонанс і його застосування в діягностиці неврологічних недуг", III Конґрес Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, Київ, Україна, 6-9 серпня, 1990.

• Bilaniuk LT: "Diseases of Orbit and Visual Pathways", International Congress of Neuropathology, Kyoto, Japan, September 2-8, 1990.

Доповіді на наукових конференціях в 1990 р.

• Bilaniuk LT: "Orbital and Visual Pathways Tumors", Annual Categorical Course on Neoplasms of the Central Nervous System, American Society of Neuroradiology, Los Angeles, CA, March 17-23, 1990.

• Bilaniuk LT: "Orbital Imaging", Annual Conference of the American Society of Head and Neck Radiology, New Orleans, LA, May 2-6, 1990.

• Bilaniuk LT, Zimmerman RA and Gusnard DA: "MRI of Head and Neck Hemangiomas", Annual Meeting, The Radiological Society of North America, Chicago, IL, November 26-30, 1990.

E. Lashchyk.

Conferences Attended:

• Eighth Annual Conference: Glasnost, Perestroika, and Ukraine. June 19-24, 1989.

• UVAN Summer Seminar, Ukrainian Literature in the Age of Reconstruction. Hunter, N.Y. August 21-26, 1989.

• Charles Sanders Peirce Sesquicentennial International Congress. Harvard University, Sept. 6-10, 1989.

Organised the following:

• One of the organisers of the Consortium Philosophy of Science Discussion Groups for 1989-90.

• Organised and chaired a conference on "Contemporary Situation In Ukraine". Grazda, Jewett, N.Y. July 1, 1989. Invited to the conference were Les Taniuk — theater director from Moscow and Kiev, Nelli Kornienko — theater historian and sociologist from Moscow, Pavlo Movchan — poet from Kiev.

• Organised and chaired a conference on "Poetry and Drama in the Ukraine'. Carpathia House, Lexington, N.Y. July 2, 1989.

• One of the organisers of the Sixteenth Summer Seminar of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences for 1989. Chaired the five day session on the History of the Ukrainian Theater.

На світлині о. д-р Петро Біланюк, дійсний член УВАН, приймає благословення від грецького Патріарха Деметріоса І в Українській Православній Церкві Св. Марії в Аллентауні, Пеннсильванія, під час перших відвідин Патріярхом Американського континенту в липні 1990 р.

• Генеральний секретар УВАН проф. Василь Омельченко, голова Наукової Ради при СКВУ доповідав на засіданні Президії СКВУ в Торонті 2-3 листопада 1990 р. про мету та працю Наукової Ради в 1990 р.

ДО ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК У США

Редакційна колеґія Української Вільної Академії Наук у США видає Новини з Академії *і неперіодично підготовляє сторінку в газеті* Свобода *під назвою* Вісті.

Просимо Вас надсилати до Академії всі інформації, які прямо чи побічно стосуються Вашої наукової та громадської діяльности. Це — Ваша участь у наукових конференціях, над якими темами працюєте, публікації Ваших праць, підвищення в науково-навчальній системі і т.п. Ці Ваші інформації будуть опубліковані в найближчих числах згаданих видань Академії — в цій рубриці. Заздалегідь щиро дякуємо.

В. Омельченко
Генеральний секретар

НАУКОВІ КОНФЕРЕНЦІЇ ТА ДОПОВІДІ В УВАН В 1990 РОЦІ

28 січня — доповідь *Вячеслава Брюховецького* (д-р філологічних наук, член Спілки письменників України та провідний ідеолог Народного Руху за перебудову на Україні) на тему: "Рух і наступні вибори на Україні".

25 лютого — доповідь *Вячеслава Брюховецького* на тему: "Ліна Костенко сьогодні"
Юрій Шевельов виголосив супровідне слово.

18 березня — спільна Шевченківська конференція з Науковим Товариством ім. Шевченка (НТШ) та Українським Науковим Інститутом Гарвардського університету (УНІГУ) у великій залі Нью-йоркського університету
Програма:
Керуючий конференцією — *Юрій Шевельов* (Колумбійський Університет та УВАН)
Роман Федорів (редактор журналу "Дзвін" — Львів) — "Шевченко і сьогоднішня ситуація на Україні"
Борис Рогоза (редактор "Літературної України" — Київ) — "Шевченко у Києві"
Іван Дзюба (літературний критик, публіцист — Київ) — "Вічні мотиви у творчості Шевченка"
Сергій Білокінь (Академія Наук УРСР — Київ) —"Шевченко і Києво-Могилянська Академія"
Ярослав Розумний (Манітобський університет — Канада) — "Чи вичерпано Шевченкову 'Москалеву криницю'?"
Ярослав Ісаєвич (НТШ — Львів) — "Минуле, сучасне і майбутнє народу: проблема спадкоємности української культури у творчості Шевченка"
Леонід Рудницький (Ля-Саль Університет, Пенсильванія) — "Заключене слово"

31 березня — Доповіді гостей з України:
Іван Курас (академік і секретар Відділення історії, філософії і права Академії Наук УРСР) — доповідь на тему: "Сталін і Україна"
Іван Ландивір (учений секретар Відділення історії, філософії і права Академії Наук УРСР) — доповідь на тему: "Нові дослідження історії Академії Наук УРСР".

8 квітня — Доповідь гостя з України *Сергія Білоконя* — (науковий співробітник Інституту історії Академії Наук УРСР) на тему: "До історії радянської цензури"

24 червня — Конференція пам'яті Оксани ЛЯТУРИНСЬКОЇ в 20-ті роковини смерти.
Доповідачі:
Наталя Пазуняк — "Про творчість літературну"
Ірина Федишин — "Про творчість мистецьку"
Галина Лащенко — "Спогад з пражських часів".

30 вересня — доповідь *Марка Антоновича* (Канада) — "Враження з поїздки до Києва на запрошення Міжнародньої Асоціяції Україністів (МАУ) у серпні-вересні 1990 р"

14 жовтня — доповідь *Тамари Борисюк* (наукова співробітниця Інституту Літератури ім. Шевченка Української Академії Наук в Києві) — на тему: "Олена Пчілка та Леся Українка: проблеми взаємовідносин"

ЛІТНІ СЕМІНАРИ УВАН в 1989 і 1990 рр.

21-25 серпня 1989 р. в оселі "Карпатія", в гантерських горах, відбувся вже 16-ий Семінар УВАН. Він знаменний тим, що вперше одним із доповідачів був гість з України, відомий літературний критик д-р Григорій Сивокінь. Він є автором багатьох праць, серед яких варто згадати книжку "Одвічний діялог". Г. Сивокінь виголосив п'ять доповідей та провів п'ять дискусій на літературні теми, серед яких домінувала "Українська література в добі перебудови".

Мабуть, найбільше заохотив слухачів до дискусії Г. Сивокінь спільною аналізою короткого оповідання Володимира Дрозда "Білий кінь Шептало".

Другим доповідачем на Семінарі був знаний режисер і театрознавець проф. Валеріян Ревуцький. Він виголосив п'ять доповідей на теми з історії українського театру, які ілюстрував сотками світлин.

Провадив семінарем д-р Олег Третяк та д-р Євген Лащик (Філядельфійський відділ УВАН). Семінар мав біля 30 учасників із Америки і Канади, а на відкритті Семінару було біля 150 гостей.

Євген Лашик

Учасники Семінару УВАН влітку 1989 р. Сидять доповідачі — Валеріян Ревуцький та Григорій Сивокінь.

Як і в минулі роки, так і цьогорічний семінар влітку 1990 р., пройшов з великим зацікавленням.

Д-р Петро Потічний, професор політичних наук Мак-Мастерського Університету у Гамілтон, Онтаріо, прочитав курс: "Українське підпілля у Другій світовій війні" (Політична думка українського підпілля, Літопис як джерело історії Другої світової війни, Лемки та українське підпілля, Радянська протипідпільна боротьба, Гласність і УПА).

Леонід Грабовський, композитор і музичний критик, випускник Київської консерваторії по композиції під керівництвом Ревуцького і Лятошинського, виголосив доповіді про українську музику 20-го століття. Говорив про тринадцять модерних українських композиторів, між ними Скорика, Губу, Лятошинського, ілюструючи доповіді записами їхньої музики на магнітофонних стрічках.

О. Третяк

ВИСТАВКИ З АРХІВНИХ ТА БІБЛІОТЕЧНИХ МАТЕРІЯЛІВ

З архівних матеріялів та бібліотечних фондів УВАН систематично влаштовуються експозиції та виставки чи то до теми доповідей, чи до ювілейних дат. Останнім часом в залі засідань Академії відвідувачі мали змогу оглядати такі виставки:

- 1000-ліття християнства України-Руси: матеріяли, зібрані зі святкувань на чужині (ікони, гравюри).
- 175-ліття з дня народження Тараса Шевченка: виставка рідкісних програмок зі святкувань березневих Шевченківських днів на чужині в роках 1914-1945.
- Відзначення сотих роковин з дня народження Володимира Міяковського (1888-1972), одного із засновників УВАН в Німеччині та невтомного збирача та хронителя Бібліотеки й архівів Академії. Виставка наукових праць, документів та фотографій В.М. в родинному колі та в громадському оточенні.
- 16-17 вересня 1989 р. в Елленвіл, Н.Й., відбувся другий з'їзд мешканців табору Сомме Касерне в Авґсбурґу (Німеччина). Виставка фотографій та афіш, документів, розпоряджень, тощо, викликала хвилю спогадів серед учасників з'їзду, об'єднаних спільною пам'яттю про повоєнні часи. Частина фотографій, яка була на виставці, буде складати ілюстративний матеріял у збірнику "Авґсбурґ", який має вийти в 1992 році.

Фраґмент виставки "Авґсбурґ"

- Доповідь проф. Володимира Жили про гетьмана Івана Мазепу була ілюстрована обширною книжковою виставкою, центром уваги якої була книжка німецькою мовою *Die Europaische Fama,* 1704 р. видання, з портретом гетьмана Івана Мазепи.
- До конференції, присвяченій пам'яті мисткині-поетеси Оксани Лятуринської в двадцяті роковини смерти, з архіву УВАН була влаштована виставка її мистецької спадщини. Ориґінали ілюстрацій до її дитячих віршованих збірок "Бедрик", "Ягілки"; керамічні вироби — вази, мала кераміка, розмальовані дерев'яні шкатулки, табльо з фотографіями скульптур, портретів а також кілька ляльок, виконаних з художньою майстерністю. Виставка тривала чотири місяці.
- В жовтні Тамара Борисюк (гостя з України) ілюструвала свою доповідь про Лесю Українку та Олену Пчілку фотооригіналами другої пол. XIX століття, переданими Ольгою Сергіїв, племінницею Лесі Українки, до Інституту літератури Академії Наук в Києві.

Музей-Архів ім. В. Антоновича випозичив деякі матеріяли для виставок в інших місцях:

- Для Нью-Йоркської Публічної Бібліотеки було позичено англомовні матеріяли для виставки, присвяченої 1000-літтю християнства на Україні.
- Для української громади в Гантері, Н.Й. було позичено виставку "Шевченківські святкування в роках 1914-1945". Також було позичено велику картину Віктора Цимбала "Голод", яку урочисто внесли до української, гуцульського стилю, церкви в Гантері під час поминальної служби по жертвах великого голодомору 1930-х років.
- Українсько-Американському Інституту в Нью-Йорку було випозичено для виставки (в нижній залі) програми та афіші українських концертів та театральних вистав на чужині. Між них: 33 програмки українських концертів у 1930-40-х рр., 10 програмок з концертів Бандуристів, 30 концертових афіш, переважно таборового періоду, деякі з них друковані, а деякі ручно мальовані. Всього було позичено 102 одиниці.

ПОДЯКИ

Максим Бойко, доктор економічних наук Українського Вільного Університету, дослідник Волині і невтомний бібліограф, є великим прихильником УВАН, яку постійно збагачує посилками для Бібліотеки та Архіву (досі коло 20 посилок).

Недавно Бібліотека УВАН одержала бібліографію його праць п.з. РОКИ КАРБОВАНІ ДРУКОМ, що її видав Центр Бібліографії Волині в Bloomington, Ind., в 1990 р.

* * *

До особливо щедрих жертводавців для Бібліотеки УВАН належить також професор Іллінойського Університету д-р Дмитро Штогрин. Серед його цінних дарів звертає увагу видана в 1881 році в Петербурзі книга п. з. "Гимназія высшихъ наукъ и лицей князя Безбородько", де між випускниками знаходимо імена Гоголя-Яновського (випуск третій 1828 р.), Євгена Гребінки (випуск шостий 1831 р.), Леоніда Глібова (випуск двадцять дев'ятий 1855 р.).

* * *

Працівники УВАН висловлюють щиру подяку інженерові Леоніду Леонідовичу Садовському за його цінну працю: встановлення мікрофону в залі засідань, спорудження полиць для Бібліотеки та Архіву, на які він витратив багато годин праці — без винагороди. Щире йому спасибі!

* * *

Щира подяка всім доброчинцям, які підтримують УВАН і тим сприяють видавничій та щоденній діяльности. Список жертводавців буде оголошений в газеті *Свобода,* в лютому 1991 р.

НАУКОВЦІ З УКРАЇНИ КОРИСТУЮТЬСЯ МАТЕРІЯЛАМИ З АРХІВУ ТА БІБЛІОТЕКИ УВАН

Завдяки змінам, що сталися останніми роками на Україні, все частіше відвідують українські установи за кордоном науковці, письменники, громадські та політичні діячі, студенти, для яких українська книжка, друкована у вільному світі та збережені архіви являють собою важливе джерело для їхніх дослідів. Саме таким джерелом є Бібліотека та Архів УВАН у США. Ними цікавились останнім часом визначні наукові діячі з України. Так, напр., Вячеслав Брюховецький (д-р філологічних наук, член Спілки письменників України) працював в УВАН над такими темами: українські неоклясики, праці з історії літературознавства М. Грушевського, Д. Чижевського, О. Огоновського, Л. Білецького та ін.; особливу увагу він присвятив матеріялам, пов'язаним з добою неоклясиків, в архівах Ю. Клена, Т. Осьмачки, В. Чапленка, М. Ореста, В. Барки та Гр. Костюка.

Іван Дзюба цікавився творами еміґраційних письменників, періодичними виданнями до 1945 року (УВАН посідає понад 640 одиниць таких видань, згідно списку 1984 р.), як також рідкісними виданнями книжок до 1945 р.

Сергій Білокінь, науковий співробітник Інституту історії АН УРСР, поруч зацікавлення рідкісними книжковими та періодичними виданнями, присвятив багато годин праці над архівними матеріялами Євгена Чикаленка, Левка Чикаленка, Василя Чапленка та ін.

Людмила Іванова-Іванченко цікавилася матеріялами, пов'язаними з українськими поселеннями в Канаді та Америці.

Тамара Борисюк, науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Шевченка АН УРСР, яка тепер перебуває в Америці у науковому відрядженні, цікавиться архівами осіб, що належали до оточення Лесі Українки: Світозара Драгоманова, Юрія Косача, Євгена Чикаленка, Володимира Міяковського.

УВАН радо вітає всіх відвідувачів, які цікавляться її Бібліотекою та архівними матеріялами.

Д.К.

Звертаємося до всіх, хто має архівні матеріяли — фотографії, проклямації, листування та ін., — надсилати їх на адресу Академії для збереження в Архіві. Дослідники, яким доведеться працювати над тими матеріялами, напевно згадуватимуть Вас з вдячністю.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

У час відродження правди і справедливости в Україні активізується національно-визвольний рух. Як свідчення цього є реєстрація людей, котрі усвідомлюють себе громадянами вільної, суверенної України. У багатьох містах можна отримати тимчасове посвідчення громадянина Української Народньої Республіки. Таким чином встановлюється число прихильників демократичних радикальних змін в республіці, які ведуть до визволення України з колоніяльного ярма Московської імперії.

Тут подаємо копію такого посвідчення, виданого цієї осени в Києві.

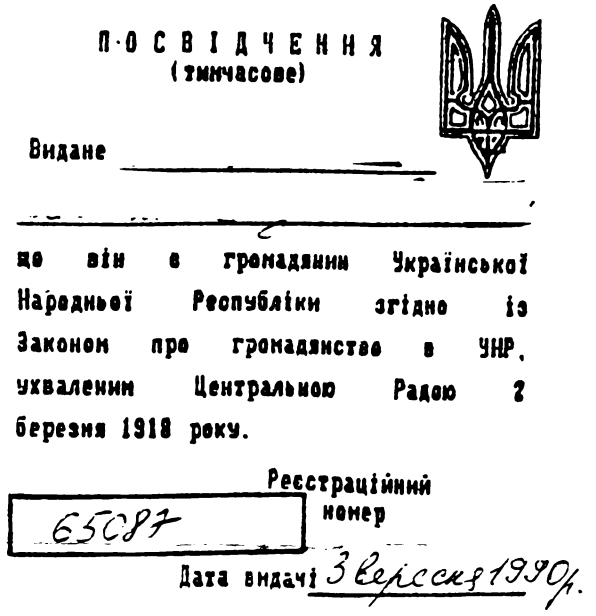

ПОСВІДЧЕННЯ
(тимчасове)

Видане _____

_____

що він є громадянин Української Народньої Республіки згідно із Законом про громадянство в УНР, ухваленим Центральною Радою 2 березня 1918 року.

Реєстраційний номер 65087

Дата видачі 3 вересня 1990 р.

* * *

У травні цього року д-р філологічних наук, літературний редактор журналу "Сучасність" Лариса Онишкевич зробила доповідь в Міжнародному українознавчому університеті в Києві: "Володимир Міяковський і заснування музею Т. Шевченка в Києві. Доповідачку представив президент РАУ Іван Дзюба. Ім'я незаслужено забутого в Україні проф. В. Міяковського в силу політичних обставин замовчувалося, а то й обвішувалося ярликами буржуазного націоналіста, зрадника-еміґранта. Мало кому відомо, що Будинок-Музей Т. Шевченка на Козиному болоті відкрив свої двері завдяки ентузіязмові В. Міяковського. Про це детально розповіла д-р Онишкевич у Державному музеї Т. Г. Шевченка, де мала зустріч з громадськістю столиці України.

Однак, ім'я українського історика, першого директора Центрального історичного архіву годі шукати у Шевченківському словнику. В. Міяковський співредактор рарітетного, щойно виведеного із спецфонду в Україні "Нашого минулого", статті з якого охоче передруковують й нині сучасні українські журнали. Варто згадати подвижницьку працю В. Міяковського у створенні Бібліотеки-Архіву УВАН на еміґрації, аби схилити перед ним голову.

Особливу увагу до постаті вченого виявили його земляки — волиняни. В. Міяковський народився в родинному маєтку у селі Порськ Ковельського повіту, його батько Варлаам Матвійович служив мировим посередником з'їзду, головою якого був П. А. Косач. В. Міяковський залишив зворушливі, багаті фактичними і маловідомими матеріялами спогади про батька Лесі Українки та її сестру Ольгу Косач-Кривинюк. Громадськість Ковеля вирішила увічнити пам'ять про вченого-історика, назвавши одну з вулиць міста його ім'ям.

Т.Б.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

В 1990 р. вийшла з друку книжка:

Леонід Перфецький. Монографія за редакцією Святослава Гординського. Тверда оправа, 66 репродукцій, 82 стор. Видання УВАН, Нью Йорк — Торонто, 1990. Ціна 25 ам. дол.

Ця мистецька монографія з'явилася завдяки старанням та щедрій підтримці родини Перфецьких. Авторам Святославу Гординському та Петрові Холодному молодшому завдячуємо відтворення образу мистця-воїна, баталіста, свідка визвольних змагань 1918 р. та пізніших військових дій дивізії "Галичина" кінця Другої світової війни.

Репродукції в книжці поділені на розділи: релігійне мистецтво, баталістичні сцени, ілюстрації до "Енеїди" Котляревського та серія проєктів до останньої книги "Нового заповіту."

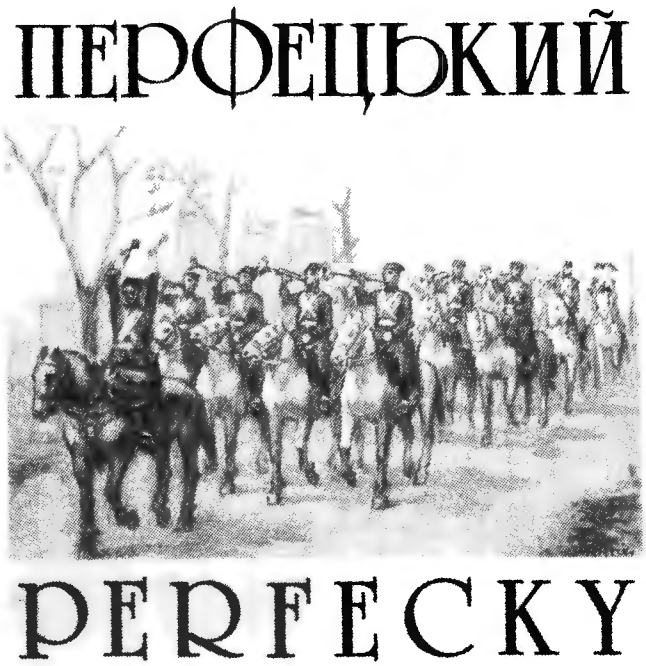

Наступне видання УВАН — "125 років київської академічної традиції" (за редакцією Марка Антоновича) появиться в перших місяцях 1991 року.

Також готовий до друку III том "Джерел до новітньої історії". В ньому будуть опубліковані листи Михайла Драгоманова й матеріяли "Літературно-наукового вісника".

Упорядником першої частини "Джерел" є професор Богдан Струмінський (при співучасті Едварда Касинця). Другу частину "Джерел" редаґує Марта Скорупська (при співучасті Наталії Лівицької-Холодної).

НАШІ ВТРАТИ

24 січня 1990 р. в Ґлен Спей, штат Нью Йорк, припинилося биття серця небуденної людини, талановитого мистця, ентомолога **Петра Петровича Холодного.**

Маляр, іконописець, графік, високої культури мистецький критик прожив 87 років, заповнених тим, що його захоплювало. В кожній галузі його зацікавлень він був неперевершений фахівець або цінитель, що давало йому право бути авторитетом.

Був він дійсним членом, прихильником та щирим приятелем УВАН.

Його пером та пензлем створені майже всі обкладинки видань Академії та кілька різдвяних листівок. Остання його графічна праця для УВАН — обкладинка для збірника "125 років київської академічної традиції", який незабаром вийде. Мистець живе і далі в його творіннях!

Ольга Володимирівна Волошина-Ґудзовська, уроджена Любинецька, народилася 16.IX.1906 року в селі Білокриниця Крем'янецького повіту на Волині. У 1928 році закінчила Бібліотечні Курси при Українській Академії Наук у Києві і там розпочала свою довголітню бібліотечну кар'єру у відділі "Україніка", а в 1937 р. стала завідуючою кабінетом бібліографії. Опинившися на Заході в наслідок воєнних подій, Ольга Володимирівна повернулася до праці в своєму фаху як завідувачка Бібліотеки Українського Вільного Університету в Мюнхені. Після переїзду до Америки, на пропозицію керівника Музею-Архіву УВАН В. В. Міяковського, була затверджена співробітником Бібліотеки в 1963 році, де й пропрацювала майже 20 років. Схиляємо голови перед пам'яттю цієї прекрасної людини, і не можемо не згадувати її постійно у нашій щоденній праці, бо ж тисячі карток у нашому каталозі написані її рукою. 31 жовтня 1990 р. її не стало.

---

16 листопада 1990 року несподівано померла довголітня приятелька Української Вільної Академії Наук, щедрий жертводавець, глибоко віруюча християнка, сумлінна громадянка **Варвара Луківна Вовк-Бакало,** з дому Ольшевська.

Народилася 1903 року в Миргороді в свідомій українській родині. Вищу освіту здобула в Харкові. Викладала німецьку мову в Хемічному Інституті. На еміґрації займалася перекладами.

Була Людиною з великої літери. Добра, щира, готова на допомогу кожному, хто її потребував.

Світла і добра пам'ять про неї житимуть завжди в серцях тих, що її знали.

ПРАЦЯ АКАДЕМІЇ

Години урядування в понеділок, вівторок, середу і четвер від 10 до 4 години пополудні; в іншій порі за домовленням.

Працівники: Галина Єфремова (бібліотека), Діма Комілевська (архів та періодика), Оксана Радиш-Міяковська (канцелярія, продаж книжок та виставки).

Президент М. Борецький і Генеральний секретар В. Омельченко приймають за попереднім домовленням.

THE UKRAINIAN ACADEMY OF ARTS
AND SCIENCES IN THE U.S., INC.
206 West 100 Street
New York, N.Y. 10025